

LA/CW

27.8.2025

Oikeusministeriö
Lausuntopalvelu.fi

**Oikeusministeriön lausuntopyyntö koskien työryhmän mietintöä ulosottosääntelyn uudistamisesta
VN/ 26600/2023**

Oikeusministeriön ulosottosääntelyn uudistamistyöryhmän mietinnössä ehdotetaan, että tuloista ulosmitattava määrä laskettaisiin nykyistä progressiivisempien laskentasääntöjen mukaan. Suojaosuus säilytettäisiin nykyisellä tasolla indeksitarkistettuna ja velallisen rahavaroista ulosmittauksen ulkopuolelle erotettavaa rahamäärää korotettaisiin. Osa nykyisistä sosiaaliturvaetuuk-
sia koskevista ulosmittauskielloista poistettaisiin, ja jatkossa ulosmittauskielto koskisi vain sellaisia sosiaaliturvaetuuksia, jotka myönnetään eläke- ja sosiaalilainsäädännön nojalla tiettyyn määrättyyn tarkoitukseen.

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan velalliselle myönnettävistä vapaakuukausista luopumista kokonaan, mutta oikeusministeriössä on myös tehty virk-
työnä erillinen muistio, jossa arvioidaan malleja, joissa vapaakuukaudet säily-
sivät osittain.

Ehdotettujen muutosten on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2028. Uudis-
tuksen vaatimien tietojärjestelmämuutosten vuoksi laki voisi kuitenkin tulla
voimaan aikaisintaan yhden vuoden kuluttua sen hyväksymisestä ja vahvista-
misesta.

Alla lausuntopalvelussa olevat kysymykset siltä osin, kuin Eläketurvakeskus
lausuu niistä.

Tulojen ulosmittaus

Lausuntonne yleisesti tulojen ulosmittausta koskevista muutosehdotuksista

Työryhmämietinnön perusteella sääntelymuutoksien vaikutus yleisesti arvioi-
daan työeläkealan julkisvelkojille maltilliseksi. Eläketurvakeskus ei kuitenkaan
näe vaikuttavuusarviointia täysin riittävänä, sillä esimerkiksi perintätuloksen
tarkastelujakso on mietinnössä varsin lyhyt.

Lausuntonne ehdotetuista ulosmittauksen määrän laskentasäännöistä (ehdotetut muutok-
set 4 luvun 49 ja 50 §:ään sekä ehdotettu uusi 49 a §).

Ehdotettavat uudet ulosmittaussäännökset merkitsisivät ulosmittauksen ke-
ventymistä ensimmäisen ulosmittausvuoden aikana eli ulosmittaus ei olisi
enää nykyiseen tapaan ankarampaa ensimmäisenä ulosmittausvuonna. Tämä
vaikuttaa velan maksuikaan eli mikäli ulosmittaus kevenee, niin maksuaika

LA/CW

27.8.2025

pitenee. Maksuajan pitenemisellä voi olla vaikutusta erityisesti julkisoikeudellisten saatavien, kuten työeläkevakuutusmaksujen perintätulokseen ottaen huomioon niille säädetty lyhyempi 5 vuoden vanhentumisaika.

Eläkealan kannalta erityisesti on huomioitavaa se, että mikäli yrittäjien YEL-vakuutusmaksuja pääsee maksuajan pitenemisen takia vanhentumaan, tällä on vaikutusta velallisen eläkekertymään. Työeläkealalla vanhentuneet maksamattomat YEL-vakuutusmaksut pienentävät yrittäjälle karttuvaa eläkettä (yrittäjän eläkelain 67 § 3 mom.).

Lausuntonne ehdotuksesta poistaa vapaakuukausia koskevat säännökset sekä muuttaa ulosmittauksen rajoittamista koskevaa säännöstä. (Ehdotus muuttaa 4 luvun 51 § ja kumota 4 luvun 52 ja 53 §:t).

Työeläkealalla vapaakuukausien poistolla ei arvioida olevan suurta vaikutusta julkisvelkojen perintätulokseen.

Eläketurvakeskus kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että mikäli ulosmittausprosessi määrämuotoistuu, se voi lisätä velallisen tarvetta sopia veloista suoraan velkojan kanssa eli maksuneuvottelupainetta voi siirtyä ulosotosta velkojille. Samoin nähtäväksi jää, aiheuttaisiko mahdollinen vapaakuukausien kokonaan poistaminen tarvetta lisätä ulosmittauksen määrän rajoittamista.

Lausuntonne työryhmän mietinnön jaksossa 5.1 esitetystä sekä oikeusministeriön muistiossa käsitellystä vaihtoehdosta, jossa velalliselle viran puolesta myönnettävät vapaakuukaudet säilytettäisiin osittain.

Oikeusministeriön erillisessä muistiossa esitetyllä vaihtoehdolla, jossa viran puolesta myönnettävät automaattiset vapaakuukaudet säilytettäisiin osittain, nähdään olevan merkitystä erityisesti velallisen näkökulmasta. Eläketurvakeskus pitää kannatettavana vaihtoehdon vaikutuksien laajempaa arviointia Ulosottosäntelyn kehittäminen - hankkeen jatkovalmistelun yhteydessä.

Lausunnonantajan muut huomiot työryhmän mietinnöstä, työryhmän varojen kohdentamista koskevasta muistiosta tai oikeusministeriön vapaakuukausia koskevasta muistiosta.

Työryhmämietinnössä esitetyillä muutoksilla ei arvioida olevan työeläkealalla merkittäviä vaikutuksia julkisvelkojen perintäkuluihin- ja prosesseihin.

Muutos tulee kuitenkin vaatimaan teknisiä tietojärjestelmämuutoksia eläkkeiden maksatukseen, jonka vuoksi Eläketurvakeskus korostaa tarvetta, että mahdollisille muutoksille varataan riittävästi aikaa. Eläketurvakeskus pitää myös tärkeänä, että muutoksista tiedotetaan selkeästi ja hyvissä ajoin etukäteen, jotta tarvittavat järjestelmämuutokset saadaan tehtyä. Työryhmämuistiossa ehdotettua voimaantuloa voidaan pitää järjestelmämuutostarve huomioiden realistisena.

LA/CW

27.8.2025

Eläketurvakeskus

Karoliina Kiuru

Johtaja

Mari Kuuvalo

Osastopäällikkö